

NIJE LAKO SREDNJOŠKOLCU...

Kako pronaći smisao učenja i školovanja?

UČITI ... ZNAM, HOĆU - MOGU

Pripremila: Katica Molnar, prof., pedagoginja

Znanje – najveće blago

Znaš li što najmoćniji i najbogatiji ljudi poklanjaju svojoj djeci? Najbolje moguće obrazovanje. Znanje stvarno jest moć, a ne može se pokloniti, kupiti, prodati, ukrasti... Ono se stječe i osobno je bogatstvo. Znanje je naš osobni pečat, ono je naše čak i da sve materijalno nestane. Kako je svrha života dijeljenje s drugima, što više imamo, više možemo davati i više pomagati i bogatiti druge. Što više znanja (umijeća, vještina, kompetencija), veće su i šanse za stvaranje života kakvim želimo živjeti, za postizanje blagostanja i zadovoljstva.

Dakle, ne učiš zbog nastavnika, ispita, ocjena. Dobre ocjene ne trebaju biti same sebi svrha, ali pomažu boljem početku sljedećeg životnog razdoblja – uživanju u radu i karijeri.

Uh, to učenje

Svakodnevni problem mnogih učenika je nedostatak ključnog trenutka ili poticaja koji budi pokretačke snage za učenje i svoje obrazovanje i školovanje, općenito.

Prirodno učenje je ugodno, lako, spontano. Tijekom školovanja, učenje je gubilo ljepotu, zbog brojnih razloga: neadekvatnog načina poučavanja, izostanka doživljaja uspjeha, nedostatka realnih poticaja, zbog negativnog prosuđivanja, umanjenog samopouzdanja, straha od pogreške i neugode zbog nje, loše ocjene, loših iskustava i sjećanja, samoograničavajućih odluka, perfekcionizma ili preteranih očekivanja.

Kako krenuti?

- a) Ako zbog iskustava školskog učenja imaš negativan stav, možeš to promijeniti. Za početak, bitno je sa sobom razriješiti koji je stvarni razlog odbijanja učenja i kako ga otkloniti, pronađi zašto odgađaš samo neke stvari. Ako nešto stvarno ne želiš činiti, pokušaj pronaći razloge koji bi te mogli pokrenuti i dati novi smisao. Drugi ti mogu pomoći, ali prije svega, moraš biti iskren prema sebi. Napregni se da pobijediš odgađanja i dodijeli si nagradu za poduzimanje aktivnosti. Odluci steći novu naviku neodgađanja. Optimistično se koncentriraj na potrebnu aktivnost i ponavljam si: *ja sam osoba koja čini stvari*. Ako tvoji otpori i dalje traju, prihvati i to kao izazov. Iako je teško, prisili se učiniti što trebaš i što se podrazumijeva da učenik treba činiti. Pokaži si da baš možeš, da si pobjednik. U početku i

neće biti ugodno, ali velikih rezultata nema bez redovite i stvarne aktivnosti. Nema tu prevara, nema uspjeha preko noći.

b) U slučaju straha ili nedostatka samopouzdanja i vjere da možeš učiti: sjeti se koliko si samo podataka naučio kao mali, npr. o nogometu, pokemonima... te koliko znanja imaš o pjevačima, filmovima, o najrazličitijim područjima života. Osvijesti da svaki osjećaj strahovanja nije stvaran, već si ga sam stvorio, samo mu ti daješ značenje i samo ga ti možeš ukloniti.

Odluka da ćemo uspjeti važnija je od svih ostalih stvari. (A. Lincoln)

Ono što mislimo je naša istina pa je, stoga, istina: *možeš ako misliš da možeš*. Za djelotvornost učenja je presudno stanje (ugodnim okružjem i pozitivnim mislima stvaraju se i pozitivne asocijacije) i način, a sadržaj je sporedan. Dakle, nema nesavladivog gradiva! Obzirom da je gotovo nemoguće ne učiti jer naš mozak to stalno radi, primajući informacije iz svih čula, dopusti si učenje. Nema lošeg pamćenja, samo slabog korištenja i niskog mišljenja o svojim sposobnostima. Iz svakog se iskustva može nešto naučiti, a čim otkrijemo da to što činimo ne funkcioniра, nismo više sputani nikakvim predrasudama, možemo pokušati sve što želimo. Pronađi dobar razlog za savladavanje gradiva, makar bio samo tvoj, čak i smiješan (nagradjujući, zbog oponašanja važne osobe, više moći i samostalnosti, iz inata ili ljutnje...).

Tko ništa ne poduzima, nište ne ostvaruje

Planiranje je početak svakog uspjeha i postizanja cilja. Cilj nas usmjerava i vodi te povećava vjerojatnost uspjeha. Zamišljaj sebe i život kakav želiš te sve što činiš promatraj s aspekta: vodi li me ovo mom cilju, osvijesti da se uloženi trud vraća, da postaješ vrednija i bogatija osoba, da i to možeš, da si učenjem otvaraš nove vidike i perspektive. Uradi tjedni i dnevni plan rada, nastoj ga se držati. Redovitost stvara naviku, a ona olakšava svaki rad. Kako je za stvaranje navike potrebno oko 3 tjedna, zapni i oduševit će te rezultati. Planiraj i vremenske okvire (koliko mogu naučiti, npr. za pola sata?) jer poboljšava učenje. Umor raste do određene točke, ali više aktivnosti ne uništava, čovjek se prilagođuje. Pohvali se za učinjeno (super, „već sam“ prošao..., a nikada „tek sam“...)

Potpuno se posveti željenoj planiranoj aktivnosti. Pamćenje je poput mišića, izvježbano se unapređuje stalno. Za početak reci: ovo želim upamtiti. Lutajuće misli zabilježi i vrati se ovdje i sada. Što si više ugadaš, što si aktivniji i kreativniji, imaš više izbora, učenje je lakše, uspjeh je veći. Uključi sva osjetila i učenje činjenjem: zapali mirisnu svijeću, slušaj opuštajuću glazbu jer potiče koncentraciju, stvaraj mape, modele, mislima hodaj kroz nešto, crtaj slike umjesto bilježaka, piši pjesmice, pjevaj informacije na poznatu melodiju ili bilo što od navedenog, dubeći na glavi ili žonglirajući.

Daj si podršku i samoohrabrenje, Oprosti pogrešku i propuste, koristi poticajne unutrašnje dijaloge: sada uspješno učim, izvrstan sam učenik, ja to mogu, pred ciljem sam... Beskonačni izvor naše moći je naše nesvesno. Ono nas uvjek sluša. Pokušaj i uvjeri se koliko ti može pomoći: da budeš siguran da ćeš znanje lako reproducirati, zamoli podsvijest da ga s tobom povede u svijet te, isto tako, zamoli nesvesni um da znanje primijeni u svakoj situaciji u kojoj može biti od koristi. Priušti si dovoljno zdravog sna jer se tijelo obnavlja, a nesvesni um obrađuje naučeno.

Što još može motivirati?

Širi opću kulturu, čitaj knjige, traži informacije o povijesti otkrića, otkrivaj zanimljivosti, one mogu pobuditi zanimanje za učenje. Upamti, što više o nečemu znaš, može ti postati draže, ili: ne opiri se i ne bježi od onog što ti je teže i što te manje zanima.

Razjasni pitanje svog budućeg zanimanja, ali i temeljnih životnih određenja. Pokušaj, što prije, odrediti kojim bi se poslom volio baviti, širi spoznaje o tom (tim) zanimanju, povezuj ono što moraš naučiti s tim: uočavaj u medijima stanje, trendove, novosti te uspješne osobe iz područja kojim bi se i sam želio baviti. Traži uzore i "kopiraj" ih! Velikih uspjeha nema bez predanog rada i poštenja u tom. Nema trajnih vrijednosti i velikih ljudi bez življena temeljnih vrlina.

Rad preko praznika ili u slobodno vrijeme može biti motiv za daljnje školovanje. Osim što više počinješ cijeniti vrijednost samog rada i ljude koji ga obavljaju, postaješ zahvalnija, skromnija i ispunjenija osoba, otkrivaš i nove poslove i upoznaješ ljude koji rade nešto što i ti želiš. Kad osjetiš težinu posla, možda dobiješ više volje da učiš i olakšaš si život.

Putovanje i upoznavanje novih krajeva budi zanimanje i stvara ugodu. Osim za učenje jezika, primjenjivo je i za druga područja života. Sva životna iskustva nas obogačuju, čine otvorenijim za novo, drukčije. Viđene blagodati imaj kao cilj, a teškoće kao poticaj za stvaranje bolje budućnosti za sve, ali i za osvješćivanje koliko puno u životu imaš i možeš.

Život = učenje = rast

Dan ima 1440 minuta, uloži u učenje 1%, bit ćeš zapanjen koliko tih 14 minuta može donijeti. Uloži u sebe 1% i vidjet ćeš kolika je korist u preostalih 99%. Ako se sljedećih 5 godina budeš popravljaо 1% tjedno, popravit ćeš se 250%. Vjeruj, ustraj, ostvaruj, dobit ćeš samo uloženo. (*Turner, Rođeni za uspjeh*)

Za život kakav želiš treba se truditi, no ne zaboravi od silnih obveza i zahtjeva UŽIVATI s drugima, radovati se svom, i napretku ljudi oko sebe. U svoje prioritete postavi sreću na visoko mjesto. Svaki dan učini nešto dobro za sebe, a u to uključi i druge ljudе. Jer, *najlakši način postajanja sretnim je usrećujući druge*. Neka ti to bude univerzalni, najopćenitiji cilj.

Stvoren si za let. Zbog opreme s kojom si rođen, ne možeš ne uspjeti u svemu što želiš.

Prihvati život kao učenje i otvori se promjenama, a tad nema zapreka rastu.

Poleti, visine čekaju na tebe!

*

Članak je objavljen u školskom listu SSIK (veljača 2012.)